У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 164. П'ЯТНИЦЯ, 11-го ВЕРЕСНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 11, 1970 No. 164. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 10 вересня 1970

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ ПОЧАВ ДИСКУСІЮ НАД ЗМІНОЮ системи вибору президента ЗСА. Проєктується скасувати Колеґію Електорів, бо президента мали б вибирати безпосередньо всі виборці під час загального голосування. Палата Репрезентантів прийняла новий проєкт в цій справі рік тому. В Сенаті існує сильна опозиція в цій справі, бо сенатори з малих стейтів проти скасування Колеґії Електорів. Значення малих стейтів дуже зменшилося б, коли б президента вибирали в загальному голосуванні. Передбачають, що дебати в Сенаті будуть довгі, і що навіть може прийти до обструкції проти схвалення зміни Конституції в тому пункті, де говориться про вибір президента.

11,700 МІСЬКИХ ТАКСІВОК В НЮ ЙОРКУ мусять мати замкнені скриньки на гроші, до яких пасажири будуть кидати платню за їзду. Ці скриньки будуть прикріплені до авта так, щоб бандити не могли грабувати шоферів, вбиваючи тих, які обороняються. Від нового року 1970 в місті вбито 8 шоферів. Подібні каси-коробки в автах таксівках в Сан Франсіско значно зменшили число пограбування шоферів таксівок. Очевидно, що пасажири таксівок мусітимуть мати дрібні гроші, щоб заплатити за їзду. В Ню Йорку за їзду автобусами треба платити готівкою, яку вкидається до „кас", що прикріплені до автобусів. Це внеможливлює пограбування шоферів автобусів.

ЦЬОГО РОКУ ВІД 1-ГО СІЧНЯ ДО 11-ГО ВЕРЕСНЯ випродукували у ЗСА 4,808,830 авт, доволі менше, як в тому самому часі 1969 р., коли випродукували були 5,472,612 авт. Важких автомобілів, так званих „троків" цього року випродукували 1,273,102, на 3,744 менше, як в тому самому часі 1969-го року. В попередньому тижні випродукували 136,882 авта, а в тому самому тижні 1969 року продукція авт становила 133,627. В попередньому тижні в Канаді випродукувано 17,197 авт, а в тижні раніше число випродукуваних авт становило 14,151.

ЧІЛЕ МАЄ КЛОПОТИ З ВИБОРОМ ПРЕЗИДЕНТА. В недавніх виборах ні один кандидат не дістав абсолютної більшости, тому Конґрес мусить 24 жовтня вибрати з поміж двох кандидатів, які дістали найбільше голосів. Соціяліст Сальвадор Алленде дістав 36 відсотків всіх відданих голосів, на 39,000 більше, як колишній президент Хорґе Алессандрі. Прихильники Алессандрі заявляють, що вони не визнають вибору марксиста Алленде, якого підтримують комуністи, але й частина католиків. Він націоналізуватиме головні промисли, банки і чужі бизнеси, в тому і американські. Він плянує змінити й чілійську конституцію.

РОЗДРІБНИЙ ПРОДАЖ ТОВАРІВ В ЛИПНІ ц. р. збільшився на один відсоток в порівнянні з червнем ц. р., і становив 30,739,000,000 долярів та був на 6 відсотків більший, як в тому самому місяці минулого року. Про це звітує Департамент Торгівлі, який вдоволений з цього збільшення, бо це свідчить про те, що економіка починає поліпшуватися. В попередніх місяцях роздрібний продаж майже не збільшувався. В липні продано товарів тривкої вартости на суму 9,483,000,000 долярів, а товарів нетривкої вартости на суму 21,107,000,000 долярів.

У СВІТІ

ЗСА ВІДКЛИКУЮТЬ ІЗ ТАІ (СІЯМУ) частину своїх військ. До 1 липня наступного року мають повернутись відтіль до Америки 9,800 американських вояків, а залишаться ще там 15,800. Відкликання тієї частини стаціонованих в Таї військ вирішено за спільним американсько-таїським порозумінням.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ВИЯВИЛА, що недавно арештовано в СССР сім осіб, які ніби були в 1942 році „коляборантами" німців та брали участь у вбивствах невинних совєтських громадян. Ті люди скривалися 25 років. Деяких з них арештували в Естонії. „Правда" не подає ближчих подробиць, тільки стверджує, що над тими арештованими ведеться „суд" — очевидно тайний.

ІНДІЯ ЗАКИДАЄ ПАКІСТАНОВІ, що той в останніх роках-місяцях дістав велику допомогу від Комуністичного Китаю у літаках та іншій офензивній зброї. Китайські комуністи — твердять індійці — доставили Пакістанові 6 ескадриль джетових бомбовиків, 2 ескадрилі інших бомбовиків та 150 танків. Пакістан, за твердженням індійських військовиків, поставив 5 нових дивізій, з яких три озброєні комунокитайською зброєю. Між Індією і Пакістаном є все ще напружений стан з приводу прикордонної провінції Кашміру.

КОРЕЙСЬКІ КОМУНІСТИ НЕ ВДОВОЛЕНІ недавніми відвідинами віце-президента Спіро Еґню в столиці Південної Кореї Сеулі. На 5-тигодинному засіданні мішаної військової Комісії для справ воєнного перемир'я в Манмунджомі північно-корейський генерал Хан Йонґ Ок твердив, що віце-президент Спіро Еґню приїздив до Південної Кореї, щоб її „нацькувати на нову аґресивну війну". Голова американської делеґації ген. Фелікс М. Роджерс назвав це твердження комуніста „пропаґандивною нісенітницею".

ЗНИЩЕНИЙ В КАЇРО американський джетовий літак „Боїнґ 747" належав до найбільших у світі і коштував не 10 мільйонів дол., як спершу писали газети, а 24 мільйони. Він був власністю нюйоркського банку „Ферст Нешенел Сити Бенк" та частинно реасекурований у „Бенкерс Трост Компані". Газети твердять, що тому, що той літак був знищений ворожими Америці арабськими партизанами, то та подія підпадає під т. зв. Федеральний акт летунства з 1958 р., за яким американська держава частинно ґарантує безпеку літакам „під час воєнної загрози". Тому сподіваються, що державний скарб заплатить 9,600,000 дол. Тому, що араби знищили динамітом американський літак на летовищі в Каїро, то, можливо, Америка вимагатиме від Єгипту відшкодування.

ТРИДЕННА КОНФЕРЕНЦІЯ „НЕВТРАЛЬНИХ" НАРАДЖУЄТЬСЯ в столиці африканської Замбії, Люсаці, про такі справи, як мир у Південній Азії, справа війни-миру на Близькому Сході, політика західніх держав супроти біло-расистських африканських держав Південно-африканського Союзу та Родезії, торгівля між африканськими державами і т. п. Головує на тій конференції, на якій є 30 голів держав і прем'єрів та міністри з дальших 23ох азійсько-африканських країн, президент Замбії Кеннет Каунда. Він, видно, не вдоволений пресовими звідомленнями про ту конференцію, бо арештовано вісім західніх пресових кореспондентів, не подавши ніякої причини їх арештування.

Просять Ніксона про допомогу при схваленні зміни системи вибору президента

Вашинґтон. — Прихильники проєкту скасувати Колеґію Електорів, яка досі офіційно вибирає президента ЗСА, та ввести на її місце загальні вибори, під час яких всі виборці вибирали б голову цієї країни, бачать, що вони не мають потрібної більшости двох третіх голосів в Сенаті, і тому просять президента Ніксона, щоб своїм авторитетом допоміг їм здобути потрібну більшість. Прихильники зміни Конституції в тому пункті, де говориться про вибір президента, обраховують, що їм бракує 8 голосів до потрібної більшости. Із 13-ох нерішених ще сенаторів аж 7 хиляться до того, щоб голосувати проти цього проєкту. До Президента зверталися про допомогу голова Американської Федерації Праці - Конґресу Індустрійних Організацій Дж. Міні і голова Американського Товариства Правників Едвард Л. Врайт. Писали до Президента в цій справі ще виконний віце - президент Торговельної Палати ЗСА Арч Бут та голова спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Лінард Вудкок. Але Ніксон досі не зробив нічого в тій справі.

Федерація Республіканських Груп Спадщини Ню Джерзі заповідає конвенцію

Нюарк. — Федерація Республіканських Груп Спадщини (Національностей) стейту Ню Джерзі, до якої належать республіканські групи багатьох національностей, включно з українською, та яку очолює відомий наш громадянин Мирон Леськів, заповідає свою річну конвенцію і обід, що відбудеться 26-го вересня ц. р. в готелі Елізабет Картер в Елізабеті. Зголошувати свою участь у цій інтересній імпрезі треба найпізніше до 18-го вересня ц. р. на адресу п. Леськова: 728 Ридж Стріт, Нюарк, Н. Дж. Це вже друга з черги така конвенція і свою участь в ній заповів голова Крайового Комітету Республіканської Партії Роджерс С. Б. Мортон та інші члени цього Комітету, як також сенатор Кліфтон Кейс. Передбачені короткі завваги, панелі на актуальні теми та мистецька програма.

Страйк на залізницях відкладено до вівтірка 15-го вересня

Вашинґтон. — 10-го вересня мав зачатися загальний страйк на залізницях, але в останній хвилині представники чотирьох спілок залізничних робітників погодилися відкласти страйк на п'ять днів, це значить до 15-го вересня. Представники залізничників рішуче заявили, що це востаннє відкладають страйк. Страйк мав би зачатися о год. 12:01 перед полуднем 15-го вересня, якщо до того часу не дійде до порозуміння в справі заробітних платень. Асистент секретаря праці В. Дж. Юзері хвалив робітників за це, що ще раз погодилися відкласти страйк, бо це лежить в інтересі робітників, залізничих компаній та цілої країни. Та урядові представники заявляють, що досі майже немає жадного поступу до того, щоб розв'язати успішно справу домагань залізничників. 500,000 залізничників тепер заробляють пересічно по 3.50 доляра за одну годину праці. Вони домагаються збільшити їм заробітні платні впродовж найближчих трьох років на 40 відсотків.

Уряд пропонує встановити новий податок від газоліни

Вашинґтон. — Секретар скарбу Дейвід М. Кеннеді зізнавав в Палатній Комісії Способів і Засобів і обороняв урядовий проєкт про збільшення податку від газоліни, що має домішку олива. Секретар скарбу казав, що збільшення податку від газоліни з оливом має подвійне значення. Урядові йде не тільки про те, щоб збільшити прибутки державної скарбниці, але також і про те, щоб збільшенням податку обмежити або і зовсім зліквідувати вживання цієї газоліни, яка дуже занечищує повітря. Збільшений податок від газоліни вже в цьому фінансовому році дав би прибутків на суму 1,100,000,000 долярів. Цей податок мав би становити по 4.25 доляра від кожного доданого фунта олива до газоліни. В цій справі зізнавав ще в цій самій Комісії Расселл Е. Трейн — голова Президентової Ради в справі чистого повітря. Виступив як свідок і підсекретар здоров'я, освіти і суспільної опіки Джан Дж. Венемен. Всі вони твердили, що оливо в газоліні шкідливе для людського здоров'я, бо під час спалювання газоліни витворюється небезпечний для здоров'я людини дим.

Камбоджа оптимістично оцінює свою війну проти комуністів

Пномпень. — Генерал Сісоват Сірік Матак, віце-прем'єр Камбоджі й один з головних авторів перевороту, в якому відсунено від влади прокомуністичного Нородома Сіянука, заявив в пресовому інтерв'ю, що ситуація на антикомуністичному воєнному фронті змінилася в користь вільного режиму. Раніше, мовляв, ворог був сильний, тепер він слабший, а щораз більше сили набирає державна армія і влада. „Дух нашого народу зростає з кожним днем" — заявив він. Він висловив переконання, що коли тільки Камбоджа отримає допомогу, яку їй обіцяно — передусім доставу зброї й різних матеріялів від Америки на збірну суму 40 мільйонів долярів, — то війна проти комуністів в Камбоджі скінчиться „за кілька місяців". Названий генерал - віце-прем'єр твердив, що комуністи не мають сили перевести скоординованої нової великої офензиви. Він злегковажив факт, що насправді три четверті Камбоджі опинились під повним або частинним правлінням комуністів і що, м.і., спаралізована комунікація Камбоджі.

Араби схопили ще один літак — ОН вимагає звільнення всіх пасажирів

У середу 9 вересня ц.р. арабські терористи схопили ще один літак, цим разом британський із 117 пасажирами і членами залоги, і наказали пільотові приземлити його недалеко двох попередньо схоплених машин, одної американської й одної швайцарської, серед пустині за 25 миль на північний схід від столиці Йорданії Амману. Схоплення того літака переведено над Ливаном, коли літак летів з Бомбаю в Індії. Таким чином число схоплених цивільних пасажирів і членів залоги різної національности, що їх арабські терористи тримають як „закладників" на йорданській пустині, зросло понад 300. У столиці Йорданії Аммані перебуває тричленна делеґація від Міжнародного Червоного Хреста з добрим знавцем арабських відносин Андре Роша у проводі, яка переговорює з арабськими партизанами щодо умов звільнення „закладників". Речник „лівої" арабської партизанської організації, Народний Фронт для визволення Палестини, яка призналася також до того останнього піратського акту, заявив, що британський літак схоплено у відплату за те, що Британія дотепер тримає і не звільнює 24-річної терористки Леілі Халед, арештованої на британському летовищі після того, як вона і один її товариш пробували схопити над Голляндією в минулу неділю ізраїльський пасажирський літак; того її товариша застрілив приявний на літаку ізраїльський аґент безпеки, а її роззброєно. Араби обурені, що тієї революціонерки не звільнено, хоча звільнено негайно ізраїльського „вбивника". В минулу середу нараджувалась над справою схоплювання літаків Рада Безпеки Об'єднаних Націй, скликана на вимогу ЗСА і Британії. Після того, як за кулісами устійнено вже перед засіданням текст резолюції, засідання тривало тільки кілька хвилин, при чому одноголосно прийнято резолюцію, яка вимагає „негайного звільнення всіх пасажирів і залоги, без винятку, затриманих внаслідку схоплення та іншого встрявання у міжнародну комунікацію". Араби інтерпретують ту резолюцію, як заклик до звільнення також арабських терористів, що перевели схоплення літаків, бо, мовляв, вони мали також подорожні квитки. Переговори про звільнення „закладників" ускладнені боями, які йдуть в столиці Йорданії Аммані між державним військом і партизанськими організаціями. Бої відбуваються з участю гармат, міноментів і ракет і місто сильно пошкоджене. Король Гуссейн і голова найбільшої арабської партизанської організації Ясір Арафат проголосили заклики до припинення громадянської війни, але однаково у державному війську як в таборі партизанів є нездисциплиновані елементи, які таких наказів не слухають. В арабському світі реакція на схоплення европейських літаків дуже різна: найбільш засуджують ті дії єгипетські офіційні кола, які вважають, що схоплювання літаків насторожує проти всіх арабів міжнародну публічну опінію і не приносять ніякої практичної користи. Єгипетські власті замкнули міжнародне летовище в Каїро і два інші летовища в Єгипті, щоб не дозволити схопленим літакам приземлюватись там. Зате інші арабські діячі, особливо в Лібії, Альжирі й Сирії, прославляють терористів за їх хист, відвагу та революційний активізм.

Тим часом у Вашинґтоні Федеральна Адміністрація Авіяції схиляється до того, щоб на всіх американських пасажирських літаках були надалі озброєні сторожі безпеки. Міжнародна організація летунів противиться тому, вважаючи, що найпершим ділом летунської комунікації є безпека життя пасажирів і членів залоги, а стрілянина в літаках була б загрозливою для пасажирів і залоги.

СХОПЛЕНІ ЛІТАКИ НА ЙОРДАНСЬКІЙ ПУСТИНІ

На світлині бачимо на задньому пляні два пасажирські літаки — американський „707" ліворуч і швайцарський „ДС-"8 праворуч, які під терором збоку арабських повітряних напасників приземлились там, за 25 миль від столиці Йорданії Амману. Довкола тих літаків стоять однаково озброєні арабські партизани, панцерні вози і танки йорданської державної армії. Йорданський уряд відпекується будь-якої причетности в тих діях одної партизанської організації. В середу 9 вересня біля тих двох машин приземлилась ще третя, британська, також схоплена арабськими терористами.

1325 СУМІВЦІВ В УНІФОРМАХ І ПОНАД 9 000 ГОСТЕЙ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В 19-МУ ЗДВИГУ СУМА

Елленвіл, Н. Й. — В днях 5, 6 і 7-го вересня відбувся тут на оселі СУМА під гаслом: „Права людині. Воля Україні" багатолюдний здвиг Спілки Української Молоді Америки з участю 1325 уніформованих сумівців і понад 9 000 гостей, що виповнили вщерть простору оселю.

Зорганізовану участь з своїми пропорами взяли такі Осередки і Відділи: Ню Йорк, Нюарк, Філядельфія, Пасейк, Йонкерс, Балтімор, Гартфорд, Рочестер, Сиракюзи, Трентон, Асторія, Бостон, Ню Гейвен, Ню Брітен, Джерзі Ситі, Випані, Байон, Ютика і делеґації з Чикаґо та Міннеаполісу. Здвиг офіційно відкрив командант Ярослав Петрик в суботу, вітаючи присутніх сумівців, їхніх батьків і гостей. Було піднесено прапори і від цієї хвилини почалась програма Здвигу. Пополудневі години виповнили змагання головно з відбиванки і копаного м'яча.

Увечорі цього ж дня відбувся попис мистецьких одиниць Осередків СУМА. Група рецитаторів з Осередку Йонкерс під керівництвом п-ні Олени Футали виконала монтаж „Юна зміна", пов'язаний з 20-річчям смерти ген. хор. Тараса Чупринки і 45-річчям існуванням СУМ-у; Осередок Ню Йорк — танцювальна група „Верховинці" (дівоча група під керівництвом п-ні Дарії Гензи) виконала „Молитву" з опери „Запорожець за Дунаєм"; відомий на Сході ЗСА хор „Жайворонки" під диригентурою інж. Романа Степаняка при акомпіяменті Т. Левицького і з солістками Валею Жила - Наливайко, Мартою Кокольською - Степаняк і Бриґітою Заяць виконали п'ять пісень. На закінчення танцювальний ансамбль „Верховинці" (в повному складі) під керівництвом хореографа О. Гензи — вивів „Гопак". Мистецьку частину цього вечора завершили танцювальна група з Філядельфії, виконавши під проводом Миколи Бойчука два танці — „Запорожець" і „Гопак".

В неділю о годині 10-ій

(Закінчення на стор. 4-ій)

Блаженніший Митрополит Іоанн Теодорович видав три томи своїх медитацій

Філядельфія. — Друковані на доброму папері й у гарній твердій полотняній обкладинці із тисненим золотом заголовком появилися тут під назвою „У велике невідоме" три томи медитацій і контемпляцій Митрополита УПЦ у ЗСА Блаженнішого Іоанна Теодоровича. Перший 620-сторінковий том цього видання п.н. „Вглянення" охоплює вірші, нариси й роздуми років 1937-1945 і як рік видання подано 1938. У другому 480-сторінковому томі, п.н. „Доходження" (1969), вміщені такі ж писання Митрополита років 1946-1947. У третьому також 480 - сторінковому томі п. н. „Взорення" зібрані знову ж вірші, нариси й медитації 1963-1970 років. У післяслові автора, надрукованому наприкінці третього тому, подано, що писав ці свої медитації Митрополит Іоанн протягом тридцять років і що мовним редактором був Віталій Волков. Друкувалися усі три томи медитацій у друкарні Миколи Денисюка в Чикаґо.

В доданих до цих трьох томів супровідних листах за підписом і з адресою Автора сказано: „Записи моїх медитацій, які я провадив на протязі 33-ох років, не мають на цілі подання лише встановлених вірувань Православної Церкви, а є записи того всього, що Господь роками подавав мені і я записував. По тій причині в моїх медитаціях є певні відміни розуміння, які я ніколи не вносив в мої канонічні „екс катедра" проповіді в церкві".

Кардинал Кушінґ зрезиґнував, доживши 75 років

Рим. — З Ватикану повідомили, що бостонський Кардинал Архиєпископ Ричард Кушінґ вніс резиґнацію, доживши до 75-го року, і що Папа Павло VI прийняв його резиґнацію, найменувавши на становище Архиєпископа в Бостоні Єпископа з Бравнсвиллу з Тексасу Гумберта С. Медейроса. Треба додати, що Кардинал Кушінґ залишається і надалі Кардиналом, залишаючи свій пост Архиєпископа. Єпископ Медейрос має 54 роки, він прибув до ЗСА з Азовських островів, коли мав 15 років. Кушінґ займав становище Кардинала від 1958-го року. Він відомий, як приятель родини Кеннеді і як противник комунізму. В останніх роках він працював в дусі екуменізму, згідно з Ватиканським Собором.

Совєти студіюють методи керівництва „буржуазних" підприємств

Москва. — В Совєтському Союзі появилось в останньому часі багато статтей і книжок про техніку капіталістичної економіки, почавши від газетних оголошень аж по користування компютерами у великих підприємствах. Найбільшу увагу привертає до себе 382-сторінкова книжка першого заступника голови державної Комісії для справ науки і технології, Джермана Ґвішіяні, який є зятем прем'єра Алексєя Косиґіна. Вступ до його книжки, що зветься „Організація і адміністрація: аналіза буржуазної теорії", написав віце-президент Академії Наук Алексєй Румянцев. Хоча Ґвішіяні користується привичною комуністичною фразеологією і покликується на теорії Маркса-Леніна, проте він поручає вивчання західніх метод у керуванні підприємствами. Правда, він відкидає „персональну інтуіцію і досвід", а вимагає ставити адміністрацію підприємств на „науковій базі". Зять Косиґіна є одним із найвидатніших совєтських знавців американських великих промислово-торговельних компаній і поручає своїм однопартійцям вивчати стосовані в них методи керівництва.

В НЮАРКУ ПОМЕРЛА ВИЗНАЧНА ДІЯЧКА ІРИНА ГНАТІВ

Нюарк, Н.Дж. — Колишня голова й організаторка Материнського Кружка при парафії св. Івана Хрестителя, імпрезова референтка чотирьох каденцій Відділу УККА в Нюарку, колишня імпрезова референтка 28-го Відділу Союзу Українок Америки і членкиня УНСоюзу св. п. Ірина Гнатів відійшла у вічність 9го вересня ц.р. на 47-му році трудолюбивого життя. Похорон відбудеться в суботу, 12-го вересня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заколот замість переговорів

Як часто й різко змінюється ситуація і як трудно передбачати події навіть на найближчу майбутність, видно з останніх подій на Близькому Сході. Надзвичайно оптимістичні прогнози про ніби вже кінець ворожнечі між Ізраїлем і арабами, ставлені після проголошення воєнного перемир'я 7 серпня ц. р., по упливі місяця стали цілком анахронічними. На місце оптимізму прийшов глибокий песимізм. Відновились взаємні оскарження. Ізраїльський амбасадор у Вашингтоні закидає Москві і Єгиптові „дволичність" і забріханість", а єгипетська, контрольована режимом преса пише про сіоністичну перфідію, яка проявляється у фабрикуванні злобних вигадок, щоб торпедувати мирові заходи.

Суттю цієї нової ситуації не є поновлення ізраїльсько-арабської полеміки, до якої світ уже звик. Новиною в цій ситуації є раптове прохолодження ізраїльсько-американських взаємин. Ізраїльські видатні діячі й ізраїльська преса не щадять найприкріших слів на адресу Америки, яка, мовляв, заініціювала воєнне перемир'я на Близькому Сході й ізраїльсько-арабські переговори про мир, уможлививши в практиці Єгиптові і совєтським військовим „дорадникам" пересунення на Суезький канал совєтських протилетунських ракетних викидні в, всупереч виразним передумовам перемир'я. Ізраїльці розжалені, що Вашингтон спершу не брав поважно ізраїльських скарг проти порушування Єгиптом воєнного перемир'я, а коли вже признав рацію тим скаргам, то не виявив рішучости, щоб ситуацію направити.

Очевидно, що Москва наперед знала, схвалила і, може, й сама заплянувала використання перемир'я для того, щоб поліпшити арабську стратегічну ситуацію. Але несподіваний налет Ізраїлю проти тих нових єгипетських становищ дав би тільки Москві й арабському світові аргумент щодо нової „агресії" Ізраїлю, яку поблагословив Вашингтон, а відновлення бойових дій не принесло б користи ніякій стороні. Американська дипломатія має преважке завдання, як заспокоїти Ізраїль і водночас прохолодити тріюмфальний настрій у Москві й Каїро, що їм вдалося обдурити Америку. А схоплення арабами західніх літаків внесло ще один несподіваний елемент в оцей заколот.

Ворог Америки ч. 1.

В останніх днях два видатні американці пригадали своїм землякам, що ворогом число 1 Америки є комуністи. Чарлз Ліндберг, один із живучих символів тріюмфу американської техніки та особистої ініціятиви й відваги, який 21 травня 1927 року здудував світ своїм перелетом з Ню Йорку до Парижу, стверджує у своїй книжці „Воєнні записки Чарлза Ліндберга", що Америка виграла другу світову війну військово, але програла політично, бо опинилася в гіршій ситуації, аніж була перед тією війною. Ліндберг, який уже 43 роки тому виявив свою відвагу, не завагався поставити тепер точку над „і": Совєтський Союз і комуністичний Китай — каже він — це небезпечніші для Америки вороги, аніж ними були Німеччина й Японія. Правда, він не вдається в розгляд питання, яку загрозу становила б для світу і його культури Німеччина Гітлера, якщо вона виграла б другу світову війну. Але він, виходячи з нинішньої ситуації, стверджує, що ця ситуація — погана, бо хоч програв Гітлер, але виграв Сталін.

Другим мудрим американцем, який раз-у-раз засвідчує своє безкомпромісове антикомуністичне становище, це Джордж Міні, президент найбільшої у світі централі зорганізованого вільного робітництва, Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій. Він виступив проти пов'язаної з Об'єднаними Націями Міжнародної Організації Праці з її централею в Женеві, яка — подібно, як ЮНЕСКО, стала насправді експозитурою комуністів. Це глум над робітничим рухом, щоб на заступника директора тієї Організації покликувати — під натиском з Москви — совєтського „робітничого діяча", коли совєтські робітники є насправді невільниками тамошнього державного капіталізму, без ніяких прав. Джордж Міні пригадав цю правду, затаврував впливи „нової лівиці" в Демократичній партії і звернув увагу американським робітникам, що страйки тільки вдаряють по їхньому високому добробуті.

Ліберальна преса обурилась проти Ліндберга і здебільша промовчала атаку Міні проти Міжнародної Організації Праці. Але не можна закрити ані перекреслити такого загрозливого факту, як зріст сили російської комуністичної імперії й народини комуністичного Китаю внаслідок помилок американської політики, і не можна заперечити, що завдяки ОН, які існують в основному за американські гроші, ще більше зросли комуністичні впливи.

А. Орел

„МІЖНАРОДНА ДАТА"

(1)

Так названо в пресі день 20-го травня 1970 року, коли в Ню Йорку ніби спонтанно, стихійно (насправді, тут не без підготови з ініціятиви юнійних провідників) вибухнула ст оп'ятдесятитисячна демонстрація протесту робітництва проти всіляких політичних заколотників.

Дехто назвав цю дату міжнародною. Дехто каже, що рано ще робити якісь висновки. Слушно сказано. Рано підносити цю подію до міжнародного значення. Ми знаємо ціну поведінки мас. Пам'ятаємо добре, коли Керенський десь у липні 1917 року промовляв перед матроськими масами чорноморської фльоти, закликаючи воювати до переможного кінця, йому ті маси відповідали шаленими оваціями. І коли він після своєї промови запитав представника матроського комітету, чи довіряють йому ці маси, той відповів: „Скажіть, що ви Мойсей, і переведете їх через Чорне море, — вони кинуться за вами в воду". На кого ті маси кинулися через три місяці в жовтні-листопаді того ж року, нам добре відомо. Отак і з демонстрацією 20-го травня. Маси є маси, вірні собі й своїм прикметам. Сьогодні пішли під гаслами проти комуністів, завтра оголосять невтралітет, а післязавтра ринуть за спокусливим гаслом компартії туди й на того, куди й на кого вкаже партія. Тим то ця демонстрація не може бути датою міжнародного значення.

Яка б не була патріотична демонстрація робітничих мас, не треба забувати про існування компартії, яка з параноїчною настирливістю й невідступністю раз-по-раз бомбардує робітничу психіку спокусливими гаслами Маркса-Енгельса-Леніна: „Пролетаріят не має батьківщини", „його визискує капітал", „пролетаріят не має чого втрачати, крім кайданів, а здобуває цілий світ", „пролетарі всіх країн, єднайтеся". А мета: диктатура пролетаріяту в усьому світі, а комуністична партія — авангард пролетаріяту.

Ось не встиг Уряд Америки проголосити похід проти комуністичних агресорів у Камбоджі, як дійсно спонтанно запрацювала „протестаційна машина". Збаламучені параноїчними гаслами студенти, професори, пацифісти, жадібні виборчих голосів конгресмени, прогресисти-священики (й такі є) вигукують перед самим Білим Домом свої вимоги скапітулювати перед комунізмом. Тут лунають рушійні гасла, що підбивають маси до акції: „проти імперіялістів Волстріту", „проти Пентагону", „мир за всяку ціну", тобто волю рукам міжнародної комуністичної агресії.

Та ось у відповідь демонстрація ста п'ятидесяти тисяч робітництва — поважна, показна, але без рушійного гасла, без гасла до дії. З усього видно, що ці люди мирно продемонструють, розійдуться та й забудуть про це. Це демонстрація не наступу, а оборони, не перебудови, а мирної коекзистенції, мирної скарги: „Ми працюємо, платимо податки, а навколо нас нероби хочуть завалити наш добробут". Але що робити з тими неробами, ніхто не знає. Рушійної ідеї нема.

Дехто каже, що робітничі маси — за теорією марксизму — могильники капіталізму, — в цій демонстрації несли труну для комунізму. Це занадто рожеві окуляри. Чи несла ця демонстрація протикомуністичні гасла? Мабуть, що ні. Бо гасло Леніна „фабрики - робітникам" не може не бути спокусливим для несвідомих мас. Та ще тоді, коли це гасло раз-по-раз підшіптують комуністичні параноїки, які не хочуть бачити ганебного катастрофічного банкрутства цього гасла майже серед третини людства нашого часу. Проти цього гасла ніхто серед робітничих мас не виступає. Ніхто навіть не цікавиться, чому це соціялізм з його „найпередовішим сільським господарством" щороку купує збіжжя у „відсталих" американських фармерів, що не знають соціялізму. Ніхто з демонстрантів не знає, що комуністична диктатура привласнює собі стільки здобутків праці трудящих, скільки не присвоює і не присвоював жадний капіталіст, а саме стільки, як привласнював рабовласник. Натомість ті демонстранти вірять, що десь в СССР існує справжній рай на землі, — немає безробіття, немає експлуатації. Цих псевдоістин не виб'єш колом з голови робітника. Він не знає, що американський безробітний дістає куди більшу допомогу, ніж платня робітника в соціялізмі, коли він працює і виконує норми виробу. Що сучасний капіталізм не має нічого спільного з марксівським капіталізмом, що з марксівським капіталізмом має багато спільного саме соціялізм, про це так само американський робітник не має уявлення. Через залізну заслону він не може побачити своїми очима ту соціялістичну практику. Американський робітник — це не мешканець вогких сутерен, це власник свого гарного будинку, авта, банкового конта. Але він працює в наймах і може стати безробітним. Тим часом йому кажуть, що в соціялізмі безробіття немає, і йому ввижається рай. Тим то ніякий добробут не гарантує належного опору робітничих мас супроти спокусливих комуністичних гасел.

Відомо, що в сучасних капіталістичних країнах, як Західня Німеччина, Швайцарія, Норвегія, Швеція, Данія, Канада, Австралія, Нова Зеляндія, Японія тощо, побутовий рівень робітника значно вищий, ніж у соціялізмі. Але робітництво не має рушійної ідеї, щоб виявляти себе творчо в політичному аспекті. До акції в політичному аспекті його закликає тільки комуністичний рух. І робітництво, якщо й не йде за цим рухом, то й не бореться проти нього, тримається невтрально. От чому ще рано й немає підстав твердити, що роля робітництва конструктивна, а не руйнаційна, як цього й домагається від нього компартія з своїм „разрушим до основанья, а затем" . . .

Одна демонстрація ще нічого не доводить. Робітництво ще мало освідомлене, щоб бути творчим в аспекті політичнім, а не йти безкритично за догмами марксизму. Воно не переконане й не вірить, що в так званих країнах соціялізму — СССР, Польщі, Мадярщині, Чехо-Словаччині, Югославії тощо — побутовий рівень робітника нижчий від того, що був у тих країнах за капіталізму. Ще далеко робітництву до усвідомлення, що найлютішим його ворогом є саме компартія з її диктатурою „пролетаріяту". Щоб робітництво стало справжнім ворогом комунізму, активним борцем проти нього, воно мусить усвідомити себе як психологічний тип людини, усвідомити свою ролю й перспективи своєї кляси в зв'язку з автоматизацією виробничих процесів, що зліквідує пролетаріят як клясу. Робітництво покищо уявляє себе таким, яким воно змальоване в теоретичних дефініціях Маркса-Енгельса-Леніна, тобто як зовсім відмінний від усіх інших категорій людства психологічний тип — як руїнник сучасної соціяльно-економічної формації.

(Закінчення буде)

НАТАЛІЯ МАКАРОВА ВИБРАЛА ВОЛЮ

Лондон. — Столиця Великобританії, а з неї й цілий світ мають знов сенсацію. Видатна совєтська балерина Наталія Макарова, яка від 23 липня цього року була на ґастролях із Балетом імени Кірова з Ленінграду, попросила міністра закордонних справ у Лондоні про дозвіл залишитись в цій країні і такий дозвіл негайно дістала.

За два дні перед виїздом Балету з Лондону на дальші ґастролі до Голляндії Наталія Макарова вийшла із Стренд Палес готелю ніби для того, щоб дещо купити, і вже до нього не повернулась.

Лондонська преса, широко коментуючи цю подію, подає, що Макарова має 29 років, два рази розведена, а за кілька місяців перед приїздом до Лондону вийшла третій раз заміж за інженера в Ленінграді.

Знавці балетного мистецтва згідні в тому що Макарова — одна з найвидатніших балерин у світі. Вона почала танцювати, коли мала 12 років. В Лондоні на ґастролях вона вже третій раз: останній раз була в 1966 році.

Преса пригадує також, що Макарова належала до Балету ім. Кірова разом з Нуреєвим, який „вибрав волю" у Парижі в 1961 році.

Виходить, що Н. Макарова плянувала свою втечу дуже спритно.

Місяць тому, коли британська журналістка прийшла до готелю, де замешкала група Балету ім. Кірова, щоб взяти інтерв'ю у артистів, Н. Макарова була однією із тих, які давали інтерв'ю. В ньому вона підкреслювала своє прив'язання і любов до всього, що російське, і говорила так, ніби вже не могла дочекатися повороту до Ленінграду.

За кілька днів перед своїм „стрибком на волю" вона здепонувала 480 фунтів стерлінгів у совєтській амбасаді на купно автомобіля „москвіч", який мав бути висланий їй до Ленінграду.

Коли стало відомо, що Макарова вирішила залишитись в Англії, совєтська амбасада звернулася до Форін Оффісу з проханням, щоб представник амбасади міг побачитись з Макаровою. Але в таких випадках Форін Оффіс залишається невтральним і залишає заінтересованій особі рішення, чи хоче говорити чи ні.

Макарова відмовилась говорити з представником совєтської амбасади. Місце її перебування є секретом; вона — „у приятелів".

У своєму проханні про дозвіл залишитись у Великобританії Макарова подала, що старається про це тому, що бачить кращі вигляди для своєї кар'єри по цей бік заслони.

За короткий час такі видатні особи, як Нуреєв, Аллілуєва-Сталіна, Кузнєцов, Бєлінков, Владіміров та інші „вибрали волю", коли опинились у вільному світі. Одні з них зробили це з політичних мотивів, інші, як, наприклад, Макарова, мабуть, для кар'єри. Але всі вони своєю децизією засвідчили, що СССР — це справді тюрма народів, і, коли людина має нагоду, втікає з неї.

Хоч Наталія Макарова вибрала волю не з політичних мотивів, її вчинок не менше промовистий, ніж тих, що покинули СССР із політичних мотивів.

Лондонська газета „Сандей Телеграф" з 6 вересня ц. р. у своїй передовій, присвяченій цій справі, пише:

„Наталія Макарова, видатна російська балерина, сплила спритно за залізну завісу під час ґастролів її балету в Лондоні. Її рішення просити про азиль у Великобританії надзвичайне тим, що в СССР такі балерини, як вона, займають друге місце після партійної знаті, коли говорити про їх становище у суспільстві та про матеріяльні блага. Чи вона покинула всі ці блага з романтичних, артистичних чи політичних спонук — не так важно. Важне те, що вона всі ці блага покинула, щоб мати свободу: вийти заміж за чужинця, якщо вона цього захоче; мати свободу танцювати, де і як захоче; і мати свободу сказати і думати, що вона схоче. І хоч може недоречно було б порівнювати черевичок балерини з молотком, треба сказати, що Макарова забила своїм черевичком ще один цвях до домовини совєтської тиранії".

Меншою, але найсвіжішою сенсацією було прийняте 8 вересня одним із провідних танцюристів ансамблю Мойсеєва, Александром Філіпповим, рішення залишитися в Мехіко. Александер Філіппов пояснив це своє рішення побоюванням переслідувань у Совєтському Союзі, бо він „не погоджується з політичною лінією, якої придержуються партія і уряд". Р. Ч.

Леся Лисак

ПІСНЯ СТЕПУ

Золотисті котари „Веселки" на Союзівці розсуваються. В одну мить сцену заливають світла рампи, в наступну хвиля музики, а відтак барвисті смуги українських костюмів. У світлі й музиці пливуть танцюристи. Гарнесенькі, граціозні дівчатка. Стрункі, виспортувані хлопці. На сцені „Веселки" — Танцювальний Ансамбль Союзівки.

Спершу несуться якимсь особливим, легким, сповільненим кроком. Руки у характеристичному жесті снуються за ритмом тіл, у такт мелодії. А мелодія рідна, улюблена, пахне далекою Україною, козацьким розмахом. „Розпрягайте, хлопці, коні" — і на людей у залі спливає хвиля рідного . . .

А танцюристи на сцені ніби відчули той відрух вашого серця — і помчались! З повільних, легких кроків перейшли у вітер. Миготять дівочі ніжки, вибивають шалений ритм хлоп'ячі чоботи. Блискавичні піруети, фантастично сміливі повороти, акробатичні зльоти вгору. Із залі дивиться тисяча захоплених очей. Заля здержує віддих.

А танцюристи на сцені вже знову пливуть плавкими рухами гнучких тіл, віддають ними розспівану дію. Щось таке гарне, свійське, давно не бачене пригадується. Ах, уже пригадалось! Та ж це картина, що віддавна в думках мріється — це ж українським степом козаки із піснею мчаться!

Милуються очі, яснюють думки. Щось нове у цьому танку, свіже, оригінальне. Це вже не завчені, „традиційні" кроки, це композиція. Хореографічне дійство. З провідною ідеєю, змістом, атмосферою дії.

Воно промовляє спонтанністю. У ньому стільки молодечої наснаги, стільки розмаху! І тому цей танок так „бере", так захоплює чисельну публіку на „Веселці".

Заля кипить щедрими оплесками. Що ця танкова композиція незвичайно гарна — згідні всі. Що викликає захоплення — ніхто не заперечує. Мабуть, Пісня Степу, де вершники на білих конях мчаться по волюдолю, де снується радісна усмішка молодости — має свою чарівну силу . . .

Ясно, що молодим танцюристам, цим милим дівчатонькам, цим хлопцям із Танцювального Ансамблю Союзівки належать похвала і признання. Мають хист, солідно попрацювали, вклали свою прив'язаність до рідного. Бо „Пісня Степу" — це тільки один танець із їхнього багатющого репертуару. У вакаційному часі Ансамбль мав чимало виступів і здобув собі серця глядачів.

І вже відомо, хто є керівником Танцювального Ансамблю, хто творить і ставить ці танкові креації. Молодий танцюрист-хореограф Роман Строцький, відомий із головної ролі в балетній поставі Роми Прийми-Богачевської „Квіту Папороті".

Наступного дня знову зустрічаємо симпатичний ансамбль та його керівника — на пробі. Вивчають нові танки, продумані, створені, опрацьовані енергійним, повним життя Романом. Слідкуємо за нелегкою технікою танкової штуки. За щораз то свіжими виявами творчости. За бадьорістю цих молодих, які не бояться зусилля. А після проби довідуємося від Романа Строцького дещо про нього самого.

Народився в Аргентині. Батько — колишній старшина І-ої УД УНА, Мати уродженка пишної Гуцульщини. Роман всміхається на згадку про те, як він з братом Левком, який, до речі, прекрасно танцює в Ансамблі, та з молодшою сестричкою Наталкою — „виростали в пущі, поміж індіянами".

Що ані для батьків, ані для дітей ці роки самотнього відокремлення від усього рідного, роки важкої праці для прожитку не були надто відрадними — можна здогадатися. Але, мабуть, загартували і духово зміцнили. Від рідного, від українського — ніяк не віддалили. Навпаки. У тих важких обставинах батьки щоденно знаходили час, щоб навчати своїх дітей рідної мови в слові й письмі. Тому то в Романа Строцького, що України ніколи не бачив, така добра, чиста українська мова.

Згодом переїхали до З'єднаних Стейтів. Після закінчення середньої школи Роман виїхав на медичні студії до Еспанії. І там власне трапилося те, чого батьки не сподівалися: замість стати „медиком" — Роман став професійним танцюристом! Як це так? — Звичайно: його змалку полонив, приваблював танок. Хореограф, у якого вчився — відкрив у нього хист. А далі все в житті молодого танцюриста розвинулося з швидкістю фільмової стрічки. Об'їхав із професійними танцювальними групами як соліст трохи не

Закінчення на стор. 4-ій

150-РІЧЧЯ НІЖЕНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ

У зв'язку з 150-річчям Ніженського Педагогічного Інституту ім М. Гоголя, з Москви надіслано „орден трудового червоного прапора". Інститут спершу був відомий, як Ліцей графа Безбородька, в ньому вчився Микола Гоголь та кілька інших видатних українських письменників. Бібліотека Ніженського інституту є однією з найбільших у вищих школах в Україні, у ній зберігаються, між ін., деякі рукописи Миколи Гоголя. З початком 1940-их років в інституті вже були заведені два рівнобіжні курси на філологічному факультеті: українськомовний і російський.

Антін Рубінець

ОЛЕКСАНДЕР ДЮМА ПРО РОСІЮ

(2)

В усій Росії панує „патентоване" злодійство. Автор сказав своєму „русскому" приятелеві, що хотів би довідатися дещо про підкупства. Приятель обіцяв, що зазнайомить його з чиновниками й управителями, а вони розкажуть про свої власні злодійські методи. „Що? Ті крутії розкажуть, як вони „працюють"? — здивувався Дюма. — „Чому ж би ні? Але ви мусите здобути їх довір'я і пообіцяти, що не зрадите їх прізвищ. Післязавтра має відвідати мене поліційний урядовець з одного великого села, яке належить до царських посілостей, а сусідує з моєю посілістю. Дасте йому трохи випити, щоб язик розв'язався, а я піду до клюбу, ніби в якійсь справі, і залишу вас самих"

В означену пору приятель запросив Дюма до себе на обід. Його гість, поліційний урядовець, з'явився, як було заповіджено. Після однієї-двох склянок тминівки гість був уже в такому настрої, що міг свобідно розбалакатися. Авторів приятель тихесенько забрався.

Підпитий урядовець зідхнув тяженько і сказав сумовито: „Братіку, часи змінилися. Все вже не так, як було колись. Кріпаки починають набирати розуму". — „Розкажіть мені про те, буду вам дуже вдячний, — заохочував Дюма. — „Отож, ласкавий пане, я був на службі з платнею 500 рублів на рік. Мусів прокормити сім'ю з п'яти душ, і нам жилося так добре, як усім людям на світі. В тих часах кожен розумів, що чесний чоловік на державній службі має право їсти й пити. Але тепер інакше. Мусиш підтягнути ремінець. Вони називають це „реформою", але, на мою думку, це страшне нещастя!"

— Що ж можете надіятися по них, — піддавав Дюма.— Ці чортівські філософи проповідують ліберальні ідеї, лібералізм породжує республіканців, а республіканці вічно домагаються реформ, викорінювання зловживань, усяких родів страшних слів, які я ненавиджу так, як і ви". —Ми подали один одному руки, — заявляє Дюма, — як люди однакових поглядів, і він відкрив мені своє серце.

„Мій район був далеко від столиці — від Москви, хочу зазначити, бо Петербург я ніколи й ні за що в світі не буду вважати столицею. Ніхто не пхав свого носа у місцеві справи. Все, що я мав робити, то відвідати губерніяльний уряд раз на рік із деякими подарунками для своїх начальників, а після того мене залишали в спокою аж до наступного року. Зовсім не мішалися до моїх справ. „Тепер люди кращі", проповідують прогресисти (це теж з нових слів, винайдених ними, яке ніколи не існувало в нашій гарній російській мові). Тьфу! „Вони „більш сумлінні". Вправніші й більш нічого. Робоча кляса вони такою й залишаться. Це правда, ми потрохи бралися до їх кишень, алеж ніхто не може твердити про себе що досконалий. Питаю вас, чи то краще не красти й попросту сидіти собі та нічогісінько не робити? Ні. Нагода заробити трохи грошей додає заохоти до праці. В давніх часах ми, чиновники, були наче брати, чи наш чин був вищий, чи нижчий, і це додавало нам сили. Коли було програєш дві-три тисячі рублів у карти... це ж може приключитися кожному, чи не так?

— „Так, справді, за винятком тих, що не грають у карти", — запримітив Дюма.

— „Бож і що іншого можна робити на такому відлюдді? Чоловік мусить розрадити себе якось! Скажімо, трапилася вам втрата. Нема надії заплатити таку суму з вашої платні 350 рублів на рік! Отож ми йшли до нашого начальника і оповідали йому про це. (Я тоді не був іще у вищому чині, був звичайний „становой"). Начальник сердився або вдавав, що сердиться, то ж ми казали: „Ви розумієте, добродію, що ми не ждемо від вас помочі задарма. Вам припаде з того п'ятсот рублів". „Ви собаки, — каже було він,-вічно тратите гроші на пиятику або в карти! Нероби ви ліниві!" — „Не лінюхи ми, ваше благородіє, а щоб це могли ми доказати, дайте нам наказ негайно стягати податок, і ми зробимо так, що вам припаде тисяча рублів" — „То ви уявляєте собі, що я за мізерну тисячу рублів дозволю вам турбувати тих бідних кріпаків?!" — „Добре, тисяча п'ятсот! Це наше останнє слово".

„Траплялось іноді, що завзятий начальник не здавався на менше як 2.000 рублів, але скорше чи пізніше таки видавав наказ негайно стягнути податок. Це одне слово „негайно" варте було 4,000 рублів! Вертаємося в наше село і проголошуємо, що батюшка - цар дуже потребує грошей. Але він такий добрий для своїх підданих, своїх голубчиків, що дозволяв, щоб залеглі податки не стягали, одначе тепер ми дістали наказ стягнути їх негайно разом із теперішніми податками.

„Вчиняється стогін, лемент, що готов зворушити кам'яне серце, але — на щастя — ми вже звикли до такого. Кріпаки гнуться, відходять, нараджуються годину-дві. Та коли вони були занадто впертими, ми йшли з хати до хати, списували все їх нужденне майно, нібито з наміром продати з молотка, і ввечері їх голова приходив із 10, 20 чи 25 копійками від кожного кріпака. З десятьох сіл ми могли дістати три або чотири тисячі рублів, щоб підкупити нашого начальника, покрити наші борги, а балянс відіслати імператорові, який без нашої помочі мусів би був ждати рік, а то й два роки. Кожний скористав, держава й ми, а яку різницю зробили б тих кілька копійок тим бідолашним кріпакам?

— Одначе, — спитав Дюма,—що було б тоді, коли б мужик справді невсилі був заплатити?

— То заплатив би його пан, якщо ми були б такі м'якосерді.

— А якщо таки ні?

— Тоті я, тому що моєю областю був Саратів, звичайно продавав такого мужика в неволю, як бурлаку, хай тягає судна на Волзі.

— Алеж, — настоював Дюма, — певно таке здирство — даруйте за слово, така обов'язковість для праці — це ж було ризико?

— Яке ризико, ласкавий добродію?

— Невжеж мужики не могли поскаржитися?

— Само собою, що могли, та й часом скаржилися, але кожна скарга мусіла перейти через наші руки, а ми вже старалися, щоб вона не пішла далі.

— Розумію, тепер справді розумію. Та ви кажете, що такі речі тепер не так легко вдаються.

— Само собою, що так. Кріпак, який би там дурень не був, починає вчитися. Один бідолаха щойно вчора сказав мені, що птахи на полі вже не бояться страхопудів. Тепер птахи здогадалися, що можна літати цілими табунами. Кріпаки зорганізувалися. Половина села, часом ціле село відкличеться до свого поміщика, який може мати вплив у суді. Він не звертає уваги на нижчий чин, а йде простісінько до міністра фінансів. Міністер може не скасувати вимоги, але відложить реченець заплати. Тому то ми, як я згадував, мусимо братися на хитрощі, щоб пов'язувати кінці.

(Продовження буде

Вибрано нову Управу Українського Технічного Т-ва в Канаді

Торонто. — На 12-их загальних зборах Українського Технічного Товариства, що відбулись 26-го серпня в Торонті, після звітів та їх обговорень, вибрано нову Управу Українського Технічного Товариства в Канаді в такому складі: голова інж. Ярослав Соколик, члени інженери Б. Вартків, Ю. Глинський, д-р В. Мацьків, д-р О. Троян, Н. Юрчук. Контрольна Комісія — інженери Я. Вергоновський, С. Геник-Березовський, С. Пиндус. Загальні збори, між ін. справами, схвалили зміст технічного журналу „Вісті Українських Інженерів", видаваного спільно з Т-вом Українських Інженерів у ЗСА. Президією зборів проводив інж. Б. Яців, секретарював інж. д-р О. Троян.

ПРЕДСТАВНИК ЗСА СТЮАРТ ВАН ДАЙК заявив, що ця країна готова не вимагати, щоб ті держави, які дістають допомогу з ЗСА, за цілу суму допомоги купували американські товари. Та ЗСА зроблять це тоді, коли й інші держави, які допомагають недорозвиненим країнам, зроблять це само. Цю справу мають вирішити на зборах представників тих держав, які допомагають іншим, які то збори відбудуться в Токіо в Японії при кінці цього місяця. Дотеперішня політика в цій ділянці сягає 1959 року, коли ЗСА завели її на те, щоб не випускати долярів із цієї країни.

„Наша Українська Школа" при Осередку СУМА у Філядельфії

6-го та 13-го червня 1970 відбулась в „Нашій Українській Школі" при Осередку СУМА ім. УПА у Філядельфії четверта матура.

Цього року 10 абсольвентів школи приступили до матуральних іспитів і зложили їх з успішним вислідом.

На матуральному таблю у нижньому ряді бачимо знимки цьогорічних матурантів, починаючи зліва. Ось вони: Тарас Міджак, Оля Басараб, Орест Іваськів, Лариса Бесага, Оля Максим'юк (з дуже добрим успіхом), Дарія Кігницька, Софія Дубіль, Микола Литвин, Марія Ольховецька, Ярослав Микиєвич (з дуже добрим успіхом).

Матуральну іспитову Комісію творили: інспектор Шкільної Ради УККА проф. д-р Іван Олексишин, директор школи — д-р Олександер Лужницький та професори школи: Христина Кульчицька, Богдан Тодорів, Ігор Шперналь, Юрій Шваб'юк та Андрій Масюк.

Мистецьке оформлення матурального таблю виконала студентка Мур-Інституту п-на Єлисавета Матика. Знимки для таблю виконав п. Роман Мацьків.

„Наша Українська Школа" при Осередку СУМА розпочинає новий шкільний рік в суботу 12-го вересня 1970 р. в 1-ій год. по пол. — молебнем в церкві Царя Христа. Після молебня відбудуться нормальні шкільні зайняття в приміщеннях школи — в „Домі Української Молоді" при 4949 Олд Йорк Ровд.

Вписи до школи відбудуться в четвер 10-го та в п'ятницю 11-го вересня від год. 6.30 до 9-ої вечора та в суботу, 12-го вересня від г. 10-ої рано до 4-ої по пол. — в приміщеннях школи.

З огляду на обмежену кількість місць в школі — тільки найперше зголошені зможуть бути прийняті.

Троє російських ґастролерів у Києві

Київ. — „Не хвилюйтесь, що ви вперше в Києві, я вам допоможу, оглянемо місто", сказала селянському хлопцеві з Житомирщини дівчина, довідавшись від нього в розмові, що приїхав до матері, має гроші, везе дарунки. „Молодь України" з 21-го серпня розповідала, що на Подолі біля Гостинних рядів, коли стемніло, „до них підійшли два хлопці. Віктор не встиг отямитись, як його вдарили чимсь по голові, він упав". Так, заманюючи з допомогою рецидивістики Ніни Радіонової свої жертви в Києві, грабували людей інші ґастролери з Росії, А. Сазанов і В. Жуйгов. Те ж саме сталося в районі Святошина „з мешканцем іншого міста Ігорем" та іншими. Бандитів зловили саме тому, що вони всюди діяли однотипно, за тим самим пляном: заманювали жертву і потім приглушували її, грабували. „Молодь України" подала, що „незабаром злочинці стануть перед народним судом". Напевно такі суди мають у Києві багато справ, бо вже минуло понад півмісяця від часу затримання рецидивістів, а повідомлення про їх засуд ще не було.

„Буквар" Марії Дейко

Наші школи українознавства на цей рік можуть мати „Буквар" бл. п. Марії Дейко, в доповнення до серії її підручників, за її модерною, методичною системою навчання двомовних дітей. „Буквар" виданий Головною Управою Об'єднання Педагогів Канади, має 80 сторінок та 80 малюнків Леоніда Денисенка.

Про високу оцінку „Букваря" свідчить примітка на другій сторінці: „Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада доручає цей буквар до вжитку українськими школами і в домашньому навчанні в діяспорі".

Авторка врахувала корисну і важливу обставину, яка значно полегшує вивчення української абетки, бо діти до приходу в українську школу знають абетки мов їхнього поселення. Деякі літери мають таке ж графічне окреслення та й звук, як і в нашій мові, а саме: М, К, Т, С, А, О, Е. Інші літери мають таке ж графічне окреслення, але інший звук, ніж в українській абетці, як: В-б, У-і, Х-ікс, Р-п та ін. В цій групі дітям не треба вивчати графічного окреслення, і це вже є істотним полегшенням, бо треба запам'ятати лише інший звук.

Щоб діти скорше могли читати деякі слова, авторка в „Букварі" подає наведені вище літери переважно в перших лекціях. Ефект від цього можна бачити одразу — з перших лекцій діти вже можуть читати такі слова: „мама, мамо, тато, тату". Швидкий успіх в читанні цих слів значно підбадьорює дітей до вивчення всієї абетки.

У школах в Німеччині вже деякий час при вивченні абетки спочатку подають літери, які мають однакове графічне окреслення й звук, і в українській абетці, і в німецькій. За свідченням ред. Леника, це дає повний успіх для легшого засвоєння української абетки.

В „Букварі" рекомендується учням записувати незнані слова у словник, і так діти до кінця навчання по „Букварю" знатимуть до 390 українських слів. До кожної літери подано (для учителів) багато запитань до тексту при літері. Крім того, щоб хоч трохи для початку сприяти виробленню у наших дітей відчуття відмін українських слів, авторка подала дещо з легеньких змовних справ.

Короткий розгляд системи методики „Букваря" бл. п. Марії Дейко доводить повну доцільність користуватися ним у наших школах та є у повній згоді з оцінкою Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради.

М. Марченко

Фестиваль Юного ОДУМ-у в ЗСА

9-ий Фестиваль юних одумівців в ЗСА відбувся на одумівській оселі „Київ" у стейті Ню Йорк 11-го липня 1970 року.

Перш, чим подати читачам перебіг фестивалю, я собі позволю ще раз підкреслити, яке велике досягнення зробила Централя ОДУМ'у, купуючи так вигідне і придатне місце для таборового життя наших наймолодших, а також відпочинковий ресорт для всіх: від найстарших до наймеших.

Оселя „Київ" знаходиться в мальовничій місцевості Кетскильських гір, в Accord, стейт Ню Йорк. Кожного літа тут проводить своє життя частина юних одумівців в літніх таборах оселі. З кожним роком оселя набирає кращого вигляду. Крім великої та просторої місцевости навколо, є там службові будівлі, спортовий майдан, модерний купальний басейн. Просторий, обсаджений деревами і кущами двір, велике мальовниче озеро та довга смуга гірського лісу, що нагадує наші лівобережні бори.

Отже є все, що необхідне для доброго відпочинку, свіже гірське сухе повітря, багато гарячого сонця, вода для купання і чиста джерельна вода для пиття. Кожного року збираються юні одумівці зі всіх східніх стейтів Америки, щоб в цьому відпочинковому місці продемонструвати свої надбання в своїй рідній мові.

Фестиваль розпочався співом „Маршу ОДУМ'у", що його виконали учасники відпочинкового табору під кер. бунчужного А. Косика. Вступне слово сказав командант оселі І. Гладун. Члени відпочинкового таброру виконали додатково дві пісні. Прекрасні мелодії юних співанків благодатною росою лягли на рідних людей.

Слідуючим виступом була група юних одумівців з Трентону під кер. І. Гущі. Першим номером була інсценізація поеми „Байда", котру виконали на високому художньому рівні В. Гуща, А. Мостровський та А. Гуща. Дальшими номерами цієї групи були групові та сольові народні танки, а саме: „Запорізький герць", виконали дуетно А. Гуща і А. Мостровський; „Коломийка у дві пари", виконали ті ж, вищезгадані, та М. Ніс і Ніна Левченко. Артистично виконали дует „Катерина" Ан. Гуща та М. Ніс. А прикінці А. Гуща виконав „Чумака", що розворушило буйних юнаків до вигуків, сміху й радости. Варто згадати, що в підготовці вищезгаданих танків багато приділив уваги інструктор танків на м. Трентон і околиці п. Д. Надрага.

Від філії юного ОДУМ-у в Самерсет А. Шевченко продеклямував вірш „Кобзареві" Л. Костенко. Чудова деклямація, чарівна мова викликали в присутніх безмежну силу радости.

Філія юного ОДУМ-у м. Філядельфії під проводом О. К. Піддубної в супроводі юних бандуристів подала монтаж-композицію „Україна", що її скомпонувала О. К. Піддубна, а інженер П. Гурський приспособив до музики бандур. Твір змістовний, відбиває в собі всі частини України і їх звичаї. Цей монтаж бездоганно виконали: П. Гурський, Л. Погуляй, Г. Гурська, З. Зінченко, Г. Антоненко, Л. Савчук, А. Корсун, О. Ляхін, С. Квітка, Х. Квітка, В. Лошенко, Л. Корсун при участі юних бандуристів.

На закінчення концерту-фестивалю оркестра юних бандуристів під проводом молодого кобзаря інж. П. Гурського виконала „В'язанку українських народних пісень". Концерт залишив незабутнє патріотичне зворушення. Юні кобзарі, учасники фестивалю й оркестри, такі: А. Гичко, В. Антоненко, Л. Граур, Л. Корсун та П. Гурський.

Сценічне виконання, музика і танки стояли на високому рівні. Багатий своїм змістом фестиваль закінчився співом національного гимну.

Звикла до української пісні й музики українська громада, якої зібралось на цей вечер понад 200 осіб, раділа, переживала та щедро оплескувала юних ентузіястів.

Ця жива імпреза серед мальовничої гірської природи дала високу насолоду слухачам, які відчули живу, привабну й незабутню Україну.

І. Гуща

ПІСНЯ СТЕПУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

всю Европу. Вичислити? Отже, цілісіньку Еспанію, Португалію, Францію, Італію, Бельгію... Виступав на телевізійних програмах, виконував ролі-танки у кількох фільмах. От, для прикладу, у „Вест Сайд сторі"...

„Нашвидку кидаю на папір назви, міста, країни, прізвища. Коли б це все переповісти — вийшов би довгенький репортаж! Зупиняю оліввець, який записує „Австралія". Отже, в Австралії теж був? Так, три місяці в турне. Інтересно, „скільки світу" тепер може об'їхати молодий танцюрист, у якого талант.

А на кінець звичайне, вже трішки оклепане питання: „Ваші пляни на майбутнє пане Романе"?

Всміхається задумано: „Хочу створити танцювальну групу, може яких десять пар. І поїхати з ними в світ. Показати нашим і чужинцям красу українського танку. Бо невже ж нам справді треба імпортувати наш український танок у чужому, совєтському виданні? Чому українці у вільному світі самі цього не можуть зробити?"

Слушно, Романе Строцький, внуку українського священика, якого у сорок четвертому році замордували совєти! Та дай Боже, щоб у цьому ділі добрі люди допомогли...

Зразкові христини

18-го липня охрищено новонароджену Роксану, доню Ганни і Олекси Василевих, в Українській Православній Катедрі св. Володимира в Чикаго. Хресними батьками були Валентина Просюк і Юрій Василів.

Роксана Василів

Під час прийняття в домі батьків Роксани, на пропозицію п. Григорія Василева, дідуся новохрищеної, проведено збірку на добродійні цілі, на які пожертвували слідуючі родини: А. Василів — 20 долярів, Г. Василів, Ю. Василів, М. Просюк, І. Дмитренко, А. Дорошенко — по 10 долярів, А. Фінько — 5 долярів.

Дз зібраної суми 40 долярів передано до Метрополітального Фонду Владики Іоана, а 35 долярів переслано Українському Вільному Університетові в Европі. Слід зазначити, що всі члени трьох родин Василевих разом з новонародженою Роксанкою є членами УНСоюзу. Новонародженій Роксані та її родичам бажаємо щастя, здоров'я та многих літ.

А. Дорошенко

1 325 СУМІВЦІВ В УНІФОРМАХ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Впр. оо. Михайло Горошко і Іван Ткачук відправили Богослуження при великій участі молоді і старшого громадянства. Після обіду о годині 1:30 відбулась маніфестаційна частина з участю представників багатьох організацій і установ. Секретаріят СКВУ й Екзекутиви УККА репрезентував ред. І. Білинський, Український Народний Союз — гол. предсідник Й. Лисогір, проф. І. Телюк, Марія Душник і В. Сохан, СУК „Провидіння" — д-р Я. Бернадин, Українську Народну Поміч — Л. Футала, Наукове Товариство ім. Шевченка й Асоціяцію Українських Професорів — проф. М. Чировський, Український Визвольний Рух — д-р С. Галамай, Фонд Катедри Українознавства—Є. Хемич і багато інших. Були присутні також новий протоігумен ЧСВВ Впр. о. П. Пащак та новий парох церкви св. Юра в Ню Йорку о. д-р В. Гавліч. Усіх представлянь зібранним секретар Здвигу Григорій Цебрій. Деякі із представників установ й організацій передали свої короткі усні привіти. На Здвиг наспіли також писемні привітання від: Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа Сліпого, Митрополита Амвросія Сенишина, Єпископа Ярослава Габра, Ярослава Стецька (Провід ОУН), Омеляна Ковалів (ЦУ СУМ-у), Крайової Пластової Старшини, Євангельського Об'єднання з підписом Пастора В. Боровського, від 3-УАДК-у, Г. У. Гетьманської Організації, СУА, ОбВУА, Шкільної Ради УККА, „Самопомічі" і багатьох інших. З Американського політичного світу були наспілі привітальні листи і телеграми, між ними від Президента ЗСА Ричарда Ніксона, губернатора стейту Ню Йорк Нелсона Рокефелера й інших.

Після головної промови Голови Головної Управи СУМА мгра Е. Гановського, привітів від представників, дефіляди — Заряд Оселі СУМА запросив усіх представників на обід й обмін думками у вужчому крузі.

В пообідніх годинах відбувався дальший попис самодіяльних гуртків за таким порядком: хор вишкільного табору СУМА, під керівництвом Михайла Длябоги в числі 155 осіб відспівав чотири пісні, мандолінова оркестра мол. юнацтва з Пасейку (керівник Я. Костишин), юнак Мирослав Ціздин з Балтимору з деклямацією „20-річчя смерти Чупринки", танцювальна група Осередку Йонкерс (керівник Уздейчук), дівоче вокальне тріо в складі: Леся Романець, Маріяна Гаманюк і Марія Лужецька, (керівник групи проф. Зоя Маркевич), дует з Гартфорду — пані Галина Марків і Ніна Сметанюк на тлі мандолінової оркестри. Наратором була п-ні Оля Борисюк, керівником групи Богдан Марків. На закінчення виступав мужеський квартет „Каравана" під мистецьким керівництвом Б. Бемка і виконав шість пісень.

Мистецькою програмою цілости керував на Здвизі п. Корнель Василик. Під час Здвигу відбулись в суботу і неділю забави з танцями при звуках оркестри „Дніпро" О. Строцького.

Зняттям прапорів і молитвою в понеділок закінчено офіційно XIX-ий Здвиг СУМА на Сході ЗСА. Подібний і багатолюдний Здвиг відбувався для західних стейтів в місті Клівленд, Огайо.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВП. С. Ст. Пітсфілд: Дякуємо за цікаві матеріяли. При нагоді використаємо.

ВП. Проф. С. Г. Чарлстон: Дякуємо за добрі інформації. Дещо на ці теми вже використано в надісланому повідомленні з іншого джерела, у вчорашньому числі, інші інформації використаємо принагідно. Будемо вдячні, як і в майбутньому інформуватимете „Свободу" про ці важливі справи.

ВП. Д-р Д. Ш., Чемпейн: Дякуємо за добру вістку. Вже використана у вчорашньому числі. Високо оцінюємо Вашу доброзичливу співпрацю та радо привітаємо під час заповідженнх відвідин.

ВП. В. М. Ньюарк: Дякуємо за вістку, хоч і прикру. Вже використана.

ВП. В. Л. Лестер: Ваша думка, щоб у „Свободі" надрукувати взірець листа до конгресменів і сенаторів з з проханням про підтримку резолюції для щорічного проголошування През. ЗСА Дня Української Незалежности 22-го січня, цілком правильна. Але, замість такого взірця, ми в короткому часі надрукуємо повний англомовний текст такого листа від одної з наших установ і він зможе Вам та іншим послужити за взірець. Головне, щоб такого листа не переписувати дослівно, а тільки на його підставі оформити оригінальний лист. Можна припускати, що кожний із законодавців, одержавши ряд листів дослівно такого самого змісту, не приділить їм стільки уваги, скільки мали б оригінальні листи.

ВП. П. К., Ню Йорк: Вся акція збірки пожертв на видання Енциклопедії Українознавства відноситься і при значена виключно на українське видання. Видання Англомовної Енциклопедії Українознавства в університетському видавництві в Торонті фінансує Український Народний Союз

ВП. М. Д., Морістави: Дякуємо за надіслані матеріяли. Використаємо при нагоді щонайменше частину.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 12-го ВЕРЕСНЯ 1970 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Схід 7-ма вул. Проситься чл. прибути. — О. Стешин, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд. о год. 11:30 рапку, зараз по Службі Сл. Божій в церковній залі св. Покрова, 5720 State Road, Parma, Ohio. — І. Попович, предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя — 270 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при 90-96 Флїт вул. Проситься прибути та вирівняти залеглі чл. вкладки. Проситься приєднувати нових членів. — А. Шаран, С. Островський, Ст. Гріца.

ТАРЗАН, Ч. 6428. Приходить сотник Дикий Кіт

Момбаі і я йдемо до дому вождя Меду, Наомі. Після того піду до оселі, яку Меду влаштував для хворих дунів, щоб знайти сотника Дикого Кота і його радіо для негайної потреби, якщо вони ще там.

Твій приятель доктор Доміні, Тарзане, пробує щось сказати мені, але він не вміє говорити нашою мовою...

Я хочу купити за цього ножа дещо з того жовтого порошка, що його він всипав до харчу хворого племени дунів... який так швидко привернув їм здоров'я. — я хочу перевірити його.

Тарзане! Я поспішив сюди з оселі дунів, як тільки довідався, що ти і медсестра Наомі знаходитесь тут!

Сотник Дикий Кіт! Саме той чоловік, якого потребуємо! Вона жива, але її ноги спаралізовані!